

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **D. K.**, zast. Mgr. Michalem Krčmou, advokátem, se sídlem Navrátilova 675/36, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2023, č. j. OAM-1501/ZA-ZA11-ZA03-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 3. 2024, č. j. 19 Az 4/2024-19,

t a k t o :

Návrh žalobce ze dne 27. 3. 2024 na vydání předběžného opatření, jímž by mělo být žalovanému uloženo, aby do pravomocného rozhodnutí o kasační stížnosti strpěl pobyt žalobce na území České republiky, **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeném rozhodnutím (dále jen „rozhodnutí žalovaného“) zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný shledal žádost žalobce nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona.

[2] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Shora označeným usnesením (dále jen „napadené usnesení“) městský soud zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě (I. výrok) a zároveň žalobci uložil, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení doplnil žalobu o její podstatné náležitosti (II. výrok).

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti tomuto napadenému usnesení kasační stížností, jejíž součástí učinil také návrh na vydání předběžného opatření, kterým má být žalovanému uloženo, aby do doby právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti strpěl žalobcův pobyt na území České republiky.

[4] Návrh na vydání předběžného opatření stěžovatel odůvodňuje především tím, že rozhodnutí žalovaného pro něj má fatální následek, jelikož nebude moci setrvat na území České republiky. Dojde k realizaci jeho správního vyhoštění, případně mu bude hrozit trestní stíhání. Po návratu do země původu bude vystaven vážné újmě na zdraví a životě. Stěžovatel dále uvádí, že v případě, že opustí Českou republiku, nebude se moci účastnit

řízení před Nejvyšším správním soudem. Má přitom zájem osobně se účastnit jednání a trvá na nařízení veřejného zasedání. Není schopen využívat moderní technologie a se svým zástupcem tak může komunikovat jen osobně. Nedisponuje dostatečnými finančními prostředky pro zajištění jiných osob, které by za něj mohly se zástupcem v České republice komunikovat. Nadto v Gruzii, zemi jeho původu, hrozí převrat a možná válečný konflikt. Závěrem stěžovatel namítá, že na území České republiky žije jeho rodina.

[5] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na vydání předběžného opatření uvádí, že správní řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany není nadáno kompetencí ohledně strpění stěžovatele na území České republiky. Stěžovatel se pokouší obejít důsledky napadeného usnesení, kterým městský soud žalobě nepřiznal odkladný účinek a dosáhnout stejného efektu. Takovým způsobem však nelze zákon přizpůsobovat stěžovatelově situaci. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud stěžovatelově návrhu nevyhověl.

[6] Podle § 38 odst. 1 s. ř. s., *byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.* Podle § 120 s. ř. s. se uvedené ustanovení přiměřeně použije na řízení o kasační stížnosti.

[7] Pro vydání předběžného opatření musí být podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006-37, současně (kumulativně) splněny tyto podmínky: „1) podaná kasační stížnost; 2) návrh na vydání předběžného opatření; 3) potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu; 4) podané vyjádření ostatních účastníků k návrhu na vydání předběžného opatření, je-li takového vyjádření potřeba; 5) přípustnost návrhu, tj. neexistence důvodů nepřítupnosti (zejm. § 38 odst. 3 s. ř. s.)“. Tyto podmínky, mimo podmínku č. 5 (která byla zákonem č. 303/2011 Sb. novelizujícím § 38 odst. 3 s. ř. s. odstraněna), jsou aplikovatelné i na nyní posuzovaný případ.

[8] Podle téhož rozhodnutí při rozhodování o předběžném opatření soud „[...] vychází v první řadě z tvrzení navrhovatele a z obsahu spisu, přičemž v případě pochyb o pravdivosti skutkových tvrzení bude zpravidla vhodné vyžádat si vyjádření ostatních účastníků či některých z nich. [...] nebude zpravidla možno skutečnosti, které soud vezme za rozhodné pro posouzení věci, postavit najisto, nýbrž bude nutno v řadě ohledů vycházet pouze ze skutečností účastníky osvědčených (učiněných pravděpodobnými) či jen tvrzených, nebudou-li v rozporu s dalšími informacemi o věci, které soud bude mít k dispozici.“

[9] V odkazovaném usnesení se Nejvyšší správní soud detailně zabýval i výkladem klíčového pojmu „vážná újma“, který je „[...] nutno vykládat relativně autonomně a izolovaně od předběžného posuzování (přesněji řečeno odhadování) budoucí úspěšnosti navrhovatele předběžného opatření v řízení ve věci samé. Vážnou újmu je v případě, že předběžným opatřením má být podle návrhu účastníka-soukromé osoby uložena povinnost správnímu orgánu, nutno rozumět zejména takový zásah do právní sféry účastníka (resp. pokyn či donucení s obdobnými důsledky), který – v případě že by byl v řízení ve věci samé shledán sám o sobě nezákonným či shledán součástí nezákonného komplexnějšího postupu správního orgánu – představuje natolik zásadní narušení této jeho sféry, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel. Vážnou újmu tedy budou zejména intenzivní zásahy do

pokračování

intimní sféry navrhovatele, do jeho vlastnických práv či do jiných jeho subjektivních práv, zejména těch, která mají povahu práv ústavně zaručených [...]. V praxi půjde zejména o snahy správního orgánu proti vůli účastníka-soukromé osoby získat o účastníkovi informace, jež má k dispozici jen on, odejmout mu věci, které oprávněně drží či má v oprávněné detenci, či zabránit mu ve výkonu jeho práv nebo jej v něm citelně omezit (např. v právu užívat vlastněnou či pronajatou věc, v právu podnikat či provozovat jinou hospodářskou činnost).“

[10] V nyní posuzované věci stěžovatel podal kasační stížnost a návrh na vydání předběžného opatření, a splnil tedy první i druhou podmínku pro vydání předběžného opatření (viz výše odst. 7). Nejvyšší správní soud však neshledal naplnění třetí podmínky, tedy že by stěžovateli hrozila vážná újma, pro kterou by bylo nutno zatímně upravit poměry účastníků řízení.

[11] Stěžovatel nebude postupem žalovaného, městským soudem či kasačním soudem krácen na svých právech, jestliže se nebude moci osobně účastnit řízení o žalobě či následně o kasační stížnosti, a to mimo jiné z toho důvodu, že si zvolil zástupce, kterému jsou doručovány veškeré písemnosti v probíhajícím řízení, a který jej v řízení zastupuje. Usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019-38, takovou újmu neshledává ani v případech, kdy je navrhováno přiznání odkladného účinku kasační stížnosti; tyto závěry tak lze nepochybně *mutatis mutandis* použít i v případě rozhodování o návrhu na vydání předběžného opatření. Obecně vyjádřený zájem stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu se zástupcem nemohou být bez přistoupení dalších individuálních okolností důvodem pro vydání předběžného opatření, kterým by byla žalovanému uložena povinnost strpět pobyt stěžovatele na území České republiky. Nemožnost se osobně účastnit řízení (o žalobě či o kasační stížnosti) sama o sobě takovou vážnou újmu nepředstavuje. Jak uvedeno, stěžovatel je zastoupen zvoleným zástupcem, který hájí jeho práva v řízení, a kontakt s ním, byť může být fyzickou nepřítomností stěžovatele na území ztížen, jistě není vyloučen. Jedná-li se nadto o řízení o kasační stížnosti, v němž pravidelně osobní účast stěžovatele není nutná, neboť Nejvyšší správní soud zpravidla rozhoduje o kasační stížnosti bez jednání, a to tím spíše, že v souzené věci se v řízení o kasační stížnosti jedná o přezkum usnesení o neustanovení zástupce pro řízení o žalobě před městským soudem.

[12] Nejvyšší správní soud se dále věnoval stěžovatelem individuálně tvrzené okolnosti vzniku vážné újmy, pro kterou je třeba poměry účastníků řízení zatímně upravit, a sice možnému válečnému konfliktu v Gruzii a pobytu jeho rodiny na území České republiky. Ani s ohledem na tyto individuální okolnosti však nutnost upravit poměry účastníků řízení v důsledku možného vzniku vážné újmy nedovodil.

[13] Podle § 2 bod 8. vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považuje Česká republika Gruzii, tedy zemi stěžovatelova původu, za bezpečnou zemi původu. Stěžovatel přitom netvrdí ve svém návrhu na vydání předběžného opatření žádné konkrétní skutečnosti a nenavrhuje důkazy, které by presumpci Gruzie jako bezpečné země původu vyvrátily, vyjma obecného odkazu na informace z médií o možném vzniku válečného konfliktu. Tedy ani tyto stěžovatelem tvrzené okolnosti nevedou Nejvyšší správní soud k závěru o možném vzniku vážné újmy na straně stěžovatele, pro kterou je třeba poměry účastníků řízení upravit.

[14] Ani tvrzený pobyt své rodiny na území České republiky stěžovatel nikterak neosvědčil a blíže toto tvrzení ani neupřesnil. Jinými slovy, prostý odkaz na nekonkrétní skutečnost, že stěžovatel má na území České republiky rodinu, také nezakládá existenci vážné újmy, pro kterou by mělo dojít k vydání předběžného opatření. Zpřetrhání rodinných vazeb jistě může být důvodem pro takový postup, avšak pouze za předpokladu, že stěžovatel zcela konkrétně uvede, případně i osvědčí, proč nelze po jeho rodině spravedlivě požadovat, aby spolu se stěžovatelem realizovala společný rodinný život v zemi původu.

[15] Stěžovatel se sice ve svém návrhu na vydání předběžného opatření dovolává toho, že v případě nevyhovění tomuto návrhu mu hrozí správní vyhoštění či trestní stíhání, avšak nutno dodat, že v nynějším řízení se jedná o věc mezinárodní ochrany. Stěžovatel netvrdí, že mu bylo pravomocně uloženo správní vyhoštění, a také vážná újma spočívající v možném trestním stíhání zůstává v rovině veskrze obecných a nikterak osvědčených tvrzení, aniž je zřejmé, z čeho ji stěžovatel dovozuje.

[16] Na základě uvedených skutečností tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že zákonné podmínky pro vydání předběžného opatření nejsou splněny. Nezbylo tedy, než stěžovatelův návrh zamítnout.

[17] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že podle § 38 odst. 4 s. ř. s. může soud rozhodnutí o předběžném opatření zrušit nebo změnit, změní-li se poměry, a to i bez návrhu.

[18] O nákladech řízení o předběžném opatření rozhodne Nejvyšší správní soud v rámci rozhodnutí o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 61 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. dubna 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu